

Sygn. akt V CSK 495/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Marian Kocon

SSN Roman Trzaskowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa M. D.
przeciwko D. sp. z o.o. w N.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 9 lipca 2020 r.,
skarg kasacyjnych: powoda i strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 27 kwietnia 2018 r., sygn. akt I AGa (...),

1) oddała skargę kasacyjną pozwanej;

2) ze skargi kasacyjnej powoda uchyla zaskarżony wyrok w części oddalającej powództwo co do odsetek ustawowych od kwoty 250.000 (dwieście pięćdziesiąt tysięcy) zł za okres od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 25 stycznia 2015 r. (pkt I) oraz w części dotyczącej kosztów postępowania apelacyjnego (pkt III) i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Po ponownym rozpoznaniu sprawy wyrokiem z dnia 30 sierpnia 2017 r. Sąd Okręgowy w O. uwzględnił w całości powództwo M. D. i zasądził na jego rzecz od pozwanej D. spółki z o.o. w N. (dalej – „Spółka”) 250.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania.

Ustalił m.in., że powód i M. S. , jako jedyni wspólnicy Spółki, podjęli w dniu 30 czerwca 2006 r. na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Wspólników uchwałę nr 3/2006 o wypłacie – do dnia 31 grudnia 2007 r. - dywidendy wspólnikom w łącznej kwocie 500.000 zł w równych udziałach (dalej – „Uchwała 3/2006”). Wobec niespełnienia świadczenia przez Spółkę, w dniu 19 marca 2013 r. powód wystosował do niej wezwanie do zapłaty dywidendy za lata 2004 i 2005. Wówczas uzyskał informację, że dywidenda za 2004 r. została mu wypłacona, a dywidendy za 2005 r. domagać się nie może, ponieważ uchwałą nr 6/2006 (dalej – „Uchwała 6/2006”) zmieniono przeznaczenie wypracowanego przez Spółkę zysku (na fundusz zapasowy zamiast na wypłatę dywidendy). Uchwała ta nie została zgłoszona do Sądu Rejestrowego w określonym terminie i mimo żądania nie została przedłożona powodowi. Spółka złożyła do Krajowego Rejestru Sądowego informację o jej podjęciu dopiero w 2013 r., po informacji powoda.

Stosownie do dalszych ustaleń Sądu pierwszej instancji w aktach Spółki znajduje się Protokół z Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki (dalej – „Nadzwyczajne Zgromadzenie”), z którego wynika, że odbyło się ono w siedzibie Spółki w N. w dniu 30 listopada 2006 r., wzięli w nim udział obaj wspólnicy (powód i M. S. , będący również Prezesem Spółki, reprezentujący cały kapitał zakładowy), i podjęto na nim Uchwałę 6/2006. Protokół nie został podpisany przez protokolanta, natomiast widnieje na nim podpis powoda, podobnie jak na zawiadomieniu o terminie Zgromadzenia Wspólników i proponowanym porządku obrad oraz liście obecności (powód-145 udziałów, M.S. -144 udziały).

Jednakże w dniu 30 listopada 2006 r. powód przebywał wraz z P. Z. na Ukrainie, nie wiedział o terminie Nadzwyczajnego Zgromadzenia, nie brał w nim udziału i nie głosował za podjęciem Uchwały 6/2006.

W Spółce praktykowane było, że obaj wspólnicy zostawiali podpisane przez siebie karty *in blanco*. M. S. wykorzystał je wbrew przeznaczeniu i woli powoda.

Na Zgromadzeniu Wspólników w dniu 8 czerwca 2007 r. została podjęta uchwała wyrażająca zgodę na zbycie przez powoda na rzecz drugiego ze wspólników udziałów za kwotę 864.194,52 zł. Należność tę M. S. miał zapłacić w ratach poczynszu od maja 2007 r. do kwietnia 2008 r.

Ze względu na koleżeńskie stosunki z M. S. powód czekał na dobrowolną zapłatę należnej mu kwoty przez Spółkę w najbardziej dogodnym dla niego momencie.

Dokonując oceny prawnej żądania, Sąd Okręgowy przypomniał przede wszystkim, że uchylając pierwotne rozstrzygnięcie pierwszoinstancyjne, Sąd Apelacyjny w (...) przesądził, iż powód podniósł zarzut nieważności Uchwały 6/2006 i że był do tego uprawniony w świetle art. 252 § 4 k.s.h. Sąd pierwszej instancji uwzględnił ten zarzut na podstawie art. 58 k.c., wskazując, że Uchwała 6/2006 została podjęta bez wymaganej większości głosów i bez zawiadomienia powoda o Nadzwyczajnym Zgromadzeniu, który w ogóle w nim nie uczestniczył. W konsekwencji Uchwała 3/2006 zachowała swą moc i jej treść uzasadnia żądanie pozwu. Podniesiony przez Spółkę zarzut przedawnienia Sąd Okręgowy uznał za bezzasadny, skoro Sąd Apelacyjny stwierdził, że roszczenie o wypłatę dywidendy przedawnia się z upływem 10 lat, co nie nastąpiło (powództwo zostało wytoczone w dniu 21 października 2014 r., natomiast Uchwała 3/2006 r. podjęta w dniu 30 czerwca 2006 r.).

Wskutek apelacji pozwanej wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił zaskarżony wyrok w ten tylko sposób, że odsetki ustawowe zasądził od dnia 26 stycznia 2015 r. i dalej idące powództwo oddalił (punkt I). W pozostałym zakresie oddalił apelację (punkt II) oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego (punkt III).

Przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego i zgodził się z oceną (i wspierającymi ją argumentami), że Uchwała 6/2006 była nieważna. Zakwestionował natomiast stanowisko, że odsetki za opóźnienie należą się powodowi od dnia 1 stycznia 2008 r. Uznając, że termin wypłaty dywidendy należało określić według reguł ogólnych, tj. na podstawie art. 454 i 455 k.c., i wskazując, iż powód nie wykazał w pozwie, kiedy wzywał pozwaną spółkę do wypłaty dywidendy, Sąd odwoławczy przyjął - ze względu na „charakter i specyfikę sprawy oraz fakt uprzedniego uchylenia wyroku przez Sąd Apelacyjny, który wskazał na konieczność zbadania przez Sąd Okręgowy zarzutów co do nieważności uchwały i wyraził stanowisko odnośnie 10-letniego okresu przedawnienia roszczenia o wypłatę dywidendy” - że termin opóźnienia powinien być liczony dopiero z upływem 14 dni od doręczenia pozwanej odpisu pozwu, w którym powód wskazywał na nieważność Uchwały 6/2006 i przedstawiał dowody w tym zakresie, czyli od dnia 12 stycznia 2015 r.

Skargi kasacyjne od wyroku Sądu Apelacyjnego wywiodły obie strony postępowania.

Pozwana zaskarżyła go w części oddalającej jej apelację, zarzucając naruszenie prawa materialnego, tj. art. 252 § 1 w związku z art. 250 k.s.h., art. 252 § 3 k.s.h., art. 252 § 4 k.s.h., art. 58 k.c. w związku z art. 252 § 4 k.s.h., art. 118 w związku z art. 2 k.s.h., jak również naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 321 k.p.c. oraz art. 189 k.p.c.

Powód zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w części dotyczącej punktu I, zmieniającej wyrok Sądu pierwszej instancji i zasądzającej odsetki od dnia 26 stycznia 2015 r., zarzucając naruszenie prawa materialnego, tj. art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 2 i art. 252 § 1 k.s.h. oraz art. 455 w związku z art. 481 § 1 k.c. w związku z art. 2 k.s.h.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wszystkie zarzuty zamieszczone w skardze kasacyjnej pozwanej, która – jako dalej idąca – powinna być rozpatrzona jako pierwsza, zmierzają w istocie do podważenia stanowiska Sądu Apelacyjnego, że powód dochodzący swego roszczenia na podstawie Uchwały 3/2006, która została zmieniona w sposób

niwelujący jego uprawnienie, może skutecznie powołać się na nieważność uchwały zmieniającej (Uchwała 6/2006) na podstawie art. 252 § 4 k.s.h., bez konieczności wcześniejszego uzyskania konstytucyjnego orzeczenia stwierdzającego nieważność Uchwały 6/2006, o którym mowa w art. 252 § 1 k.s.h. – powód w ogóle tego się nie domagał - i mimo upływu terminów określonych w art. 252 § 3 k.s.h. (wytykanego przez pozwaną). Zdaniem pozwanej, interpretacja taka prowadzi do obejścia art. 252 § 1 w związku z art. 250 k.s.h. oraz naruszenia art. 252 § 3 k.s.h. Zakłada też, że w sprawie innej niż wskazana w art. 252 § 1 k.s.h. powód może w każdym czasie domagać się stwierdzenia nieważności uchwały, co nie uwzględnia ograniczenia wynikającego z przedawnienia roszczenia głównego (art. 118 k.c.). Podstawowy błąd polega tu jednak na przeoczeniu, że w świetle art. 252 § 4 k.s.h. nieograniczony w czasie jest tylko zarzut podniesiony w celu obrony przed niesłusznym powództwem (zarzut „obronny”, „tarcza”). Natomiast wszelkie powództwa zasadzające się na tezie o nieważności uchwały (teza wskazana w celu „ataku”, „miecz”) wymagają uprzedniego, konstytucyjnego stwierdzenia tej nieważności zgodnie z art. 252 § 1-3 k.s.h. Ze względu na szczególny charakter przewidzianej w tym przepisie sankcji (nie jest to nieważność bezwzględna, o której mowa w art. 58 k.c.), bez takiego konstytucyjnego orzeczenia sąd nie może – co potwierdza także wyłączenie stosowania art. 189 k.p.c. (art. 252 § 1 zd. 2 k.s.h.) - w innym postępowaniu z urzędu wziąć pod uwagę (wpadkowo ustalić) nieważności uchwały. Uznając, że powód może powołać się na taką nieważność, w istocie Sądy przyznały mu prawo do ustalenia nieważności Uchwały 6/2006, które mu nie przysługuje (naruszenie art. 189 k.p.c. w związku z art. 252 § 1 k.s.h.) i którego nie żądał (naruszenie art. 321 k.p.c.).

Podniesione przez skarżącą zarzuty naruszenia przepisów postępowania są nieprzekonywujące, ponieważ pomijają różnicę między rozstrzygnięciem o żądaniu procesowym powoda (tym, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia) – *in casu* nie domagał się on ani stwierdzenia nieważności Uchwały 6/2006 ani ustalenia tej nieważności – z rozstrzygnięciem kwestii o prejudycjalnym znaczeniu, które nie korzysta z waloru prawomocności materialnej (art. 365 § 1 k.p.c.), w tym rozszerzonej (por. art. 254 k.s.h.).

Pozwana ma natomiast rację o tyle, o ile wywodzi, że art. 252 § 4 k.s.h. nie może być podstawą przesłankowego rozstrzygnięcia o nieważności uchwały sprzecznej ustawą, na którą powołuje się powód, uzasadniając w ten sposób swe roszczenie (żądanie pozwu), podobnie jak nie może być alternatywną względem art. 252 § 1 k.s.h. podstawą żądania stwierdzenia nieważności uchwały po upływie terminów wskazanych w art. 252 § 3 k.s.h. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2011 r., I CSK 710/10, OSNC-ZD 2012, z. C, poz. 53 i z dnia 26 kwietnia 2017 r., I CSK 639/16, Glosa 2019, nr 1, s. 55 i n.). Zarzut bowiem, o którym mowa w tym przepisie, może mieć jedynie walor obronny, a więc stanowić środek obrony przed żądaniem (wytoczonym powództwem; por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2019 r., IV CSK 100/18, OSNC-ZD 2020, z. B, poz. 26). Za taką interpretacją przemawiają te same względy, które leżą u podstaw rozwiązania, zgodnie z którym stwierdzenie nieważności uchwały sprzecznej z ustawą jest ograniczone terminami określonymi w art. 252 § 3 k.s.h., a więc przede wszystkim wzgląd na bezpieczeństwo obrotu, któremu zarzut o charakterze obronnym zagraża w mniejszym stopniu, także dlatego, że wywiera skutek tylko między stronami (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2017 r., I CSK 639/16 i z dnia 14 lutego 2019 r., IV CSK 100/18). Ponadto walor i sens takiego zarzutu ujawnia się szczególnie w sytuacjach, w których powód (spółka) wywodzi swe żądanie z nieważnej uchwały i czyni to dopiero po upływie terminów wskazanych w art. 252 § 3 k.s.h., kiedy stwierdzenie jej nieważności jest już wyłączone.

W przypadku, gdy twierdzenie co do nieważności uchwały ma uzasadniać żądanie pozwu, zastosowanie znajduje zasada ogólna, w myśl której wyrok stwierdzający nieważność sprzecznej z ustawą uchwały wspólników nie ma charakteru deklaratoryjnego, gdyż jest niezbędny do wykluczenia uchwały sprzecznej z ustawą z obrotu prawnego, co oznacza, że możliwość powołania się na ten skutek aktualizuje się dopiero z chwilą wydania prawomocnego wyroku stwierdzającego sprzeczność uchwały z ustawą, a do tego czasu musi być ona respektowana (por. zwłaszcza uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 1 marca 2007 r., III CZP 94/06, OSNC 2007, nr 7-8, poz. 95, zasada prawna, i z dnia 18 września 2013 r., III CZP 13/13, OSNC 2014, Nr 3, poz. 23 oraz uchwały

Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2012 r., III CZP 84/12, OSNC 2013, nr 7-8, poz. 83 i z dnia 8 grudnia 2017 r., III CZP 54/17, OSNC 2018, nr 7-8, poz. 77, por. też wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2009 r., III CSK 85/09, OSNC 2010, nr 7-8, poz. 113, z dnia 24 lutego 2011 r., III CSK 150/10, OSNC-ZD 2012, z. A, poz. 12, z dnia 18 lutego 2016 r., II CSK 156/15, nie publ., z dnia 26 kwietnia 2016 r., II CSK 352/15, nie publ. i z dnia 27 lutego 2019 r., II CSK 28/18, OSNC 2019, nr 12, poz. 122).

Wszystko to prowadzi do wniosku, że jeżeli zasadność żądania powoda zależy od stwierdzenia nieważności uchwały zgromadzenia wspólników, może on powołać się na tę nieważność tylko wtedy, gdy została ona stwierdzona orzeczeniem wydanym na podstawie art. 252 § 1 k.s.h.

Nie oznacza to jednak jeszcze, że rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego nie odpowiada prawu. Od niedopuszczalnego, przesłankowego stwierdzenia nieważności uchwały, na którą poza reżimem art. 252 k.s.h. powołuje się powód, uzasadniając swe żądanie, należy odróżnić przesłankowe stwierdzenie, że uchwała w ogóle nie została podjęta (tzw. „uchwała nieistniejąca”) i tym samym nie wywołała żadnych skutków prawnych, gdyż nie zostały spełnione konstytutywne przesłanki jej zaistnienia.

Zasadność wyróżnienia tego rodzaju sytuacji, wprost unormowanej w art. 42 § 9 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (obecnie tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 275), bywa kwestionowana, w orzecznictwie przeważa jednak trafny pogląd, że wady zaistniałe przy podejmowaniu uchwały (rady nadzorczej spółki, walnego zgromadzenia akcjonariuszy, zgromadzenia wspólników) mogą być tak daleko idące, iż w ogóle nie można mówić o jej podjęciu (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 1991 r., I CR 410/90, niepubl., z dnia 14 kwietnia 1992 r., I CRN 38/92, OSNC 1993, nr 3, poz. 45, z dnia 7 września 1993 r., II CRN 60/93, OSNC 1994, nr 7-8, poz. 159, z dnia 18 czerwca 1997 r., II CKN 221/97, niepubl., z dnia 13 marca 1998 r., I CKN 563/97, OSNC 1998, nr 12, poz. 205, z dnia 4 lutego 1999 r., II CKN 804/98, OSNC 1999, nr 10, poz. 171, z dnia 26 czerwca 2003 r., V CKN 419/01, niepubl., z dnia 30 września 2004 r., IV CK 713/03, OSNC 2005, nr 9, poz. 160, z dnia 16 lutego 2005 r., III CK 296/04, OSNC

2006, nr 2, poz. 31, z dnia 12 maja 2006 r., V CSK 59/06, nie publ., z dnia 4 stycznia 2007 r., III CSK 238/07, nie publ., z dnia 13 grudnia 2007 r., I CSK 329/07, OSNC-ZD 2008, z. B, poz. 59, z dnia 12 grudnia 2008 r., II CSK 278/08 i II CNP 82/08, niepubl., z dnia 24 lutego 2011 r., III CSK 150/10, OSNC-ZD 2012, z. A, poz. 12, z dnia 14 marca 2012 r., II CSK 252/11, OSNC 2012, nr 10, poz. 120, z dnia 2 października 2014 r., IV CSK 7/14, niepubl., z dnia 15 kwietnia 2015 r., IV CSK 417/14, niepubl., postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2012 r., I CSK 100/12, nie publ., z dnia 25 sierpnia 2016 r., V CSK 694/15, niepubl., z dnia 18 stycznia 2017 r., V CSK 160/16, niepubl. i z dnia 16 listopada 2018 r., I CSK 679/17, OSNC-ZD 2019, z. D, poz. 58, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., III CZP 78/15, OSNC 2016, nr 12, poz. 139, por. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2018 r., V CSK 475/17, niepubl.; por. jednak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2015 r., I CSK 311/14, OSP 2016, z. 6, poz. 57). Katalog tych wad jest sporny, jednakże przeważnie uwzględnia się tu m.in. sytuacje, w których oświadczenia woli współników złożono na zebraniu uprawnionych w liczbie nieosiągającej wymaganego kworum (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 1998 r., I CKN 563/97, z dnia 30 września 2004 r., IV CK 713/03, z dnia 12 maja 2006 r., V CSK 59/06, z dnia 4 stycznia 2007 r., III CSK 238/07, z dnia 13 grudnia 2007 r., I CSK 329/07, z dnia 4 stycznia 2008 r., III CSK 238/07, Pr. Spółek 2008, nr 9, s. 55, z dnia 12 grudnia 2008 r., II CSK 278/08, z dnia 24 lutego 2011 r., III CSK 150/10, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2012 r., I CSK 100/12, niepubl.; odmiennie wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2012 r., I CSK 635/11, Glosa 2013, nr 1, s. 13, z dnia 2 października 2014 r., IV CSK 7/14 i z dnia 15 kwietnia 2015 r., IV CSK 417/14), doszło do sfalszowania wyników głosowania, zaprotokołowania uchwały bez głosowania (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2008 r., II CSK 278/08 i II CNP 82/08, z dnia 24 lutego 2011 r., III CSK 150/10, z dnia 2 października 2014 r., IV CSK 7/14 i z dnia 15 kwietnia 2015 r., IV CSK 417/14), uchwałę podjęto bez formalnego zwołania zgromadzenia współników, na odwołanym zgromadzeniu współników (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2003 r., V CKN 419/01, z dnia 12 grudnia 2008 r., II CSK 278/08 i II CNP 82/08, z dnia 24 lutego 2011 r., III CSK 150/10, z dnia 2 października

2014 r., IV CSK 7/14 i z dnia 15 kwietnia 2015 r., IV CSK 417/14) albo w sprawie nieumieszczonej w porządku obrad, z wyjątkiem określonym w art. 239 § 1 k.s.h. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 września 1993 r., II CRN 60/93, z dnia 26 czerwca 2003 r., V CKN 419/01 i z dnia 12 grudnia 2008 r., II CSK 278/08 i II CNP 82/08) lub gdy w głosowaniu za uchwałą nie oddano wymaganej większości głosów (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2008 r., II CSK 278/08 i II CNP 82/08, z dnia 24 lutego 2011 r., III CSK 150/10, z dnia 14 marca 2013 r., I CSK 382/12, OSNC-ZD 2013, z. D, poz. 80 i z dnia 15 kwietnia 2015 r., IV CSK 417/14, niepubl.; por. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2018 r., V CSK 475/17, por. jednak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2014 r., IV CSK 7/14, nie publ.). Do nawarstwienia tego rodzaju braków doszło *in casu*, skoro powód (większościowy wspólnik) nie został w ogóle powiadomiony o zwołaniu Nadzwyczajnego Zgromadzenia, nie wziął w nim udziału i nie głosował nad Uchwałą 6/2006, a protokół Zgromadzenia został sfałszowany. W rezultacie wyrażona (ewentualnie) w oświadczeniu wola wspólnika (M.S.) nie może być w ogóle kwalifikowana jako wola kolegialnego organu Spółki, jakim jest zgromadzenie wspólników, i tym samym przypisana samej Spółce oraz wywołująca właściwe Uchwale skutki prawne. Na takie uchybienia proceduralne równoznaczne z niepodjęciem (niezaistnieniem) Uchwały 6/2006 i niepowstaniem jakichkolwiek, mających z niej wynikać skutków prawnych powód mógł się powołać bez ograniczeń wskazanych w art. 252 k.s.h., a Sądy mogły je uwzględnić przesłankowo także w niniejszym postępowaniu (także z urzędu – por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2008 r., II CNP 82/08, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2016 r., V CSK 694/15). W tym zatem zakresie (uwzględnienie żądania głównego ze względu na brak skutków prawnych Uchwały 6/2006) wyrok Sądu Apelacyjnego mimo błędnego uzasadnienia odpowiadał prawu (art. 398¹⁴ k.p.c.).

Te same racje sprawiają, że za zasadne muszą zostać uznane podniesione w skardze kasacyjnej powoda zarzuty naruszenia art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 2 i art. 252 § 1 k.s.h. oraz art. 455 w związku z art. 481 § 1 k.c. w związku z art. 2 k.s.h. zasadzające się na tezie, że Uchwała 6/2006 była „uchwałą nieistniejącą” i nie wywołała żadnych skutków prawnych (bez potrzeby stwierdzenia jej

nieważności na podstawie art. 252 k.s.h.), w związku z czym Uchwała 3/2006 była od początku w pełni skuteczna, co oznacza, że oznaczony w niej termin wypłaty dywidendy upływał w dniu 31 grudnia 2007 r., roszczenie o tę wypłatę stało się wówczas wymagalne bez potrzeby wzywania do spełnienia świadczenia, a odsetki za opóźnienie należą się od dnia 1 stycznia 2008 r. Skarżący trafnie wywodzi, że ze względu na wsteczny skutek stwierdzenia nieważności uchwały odsetki należałyby się od dnia 1 stycznia 2008 r. także w razie uznania Uchwały 6/2006 za istniejącą i stwierdzenia jej nieważności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2019 r., II CSK 28/18). Tak też należy ocenić sytuację, w której do podjęcia tej Uchwały w ogóle nie doszło. Wbrew jednak wywodom powoda trzeba stwierdzić, że nieskuteczność „uchwały nieistniejącej” nie wynika z zastosowania art. 58 § 1 k.c., lecz z tego, iż w rozpatrywanej sytuacji w istocie w ogóle nie dochodzi do podjęcia uchwały, a tym samym nie może ona wywołać zamierzonych skutków prawnych.

Rozpatrując ponownie żądanie powoda w zakresie odsetek, Sąd Apelacyjny powinien wziąć pod uwagę podniesiony już w odpowiedzi na pozew zarzut przedawnienia dochodzonych pozewem roszczeń w terminie trzyletnim właściwym dla roszczeń okresowych. Wprawdzie przy pierwszym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny uznał ten zarzut za nietrafny, wskazując na to, że roszczenie wspólnika o wypłatę dywidendy nie jest roszczeniem o świadczenie jednorazowe i przedawnia się w terminie 10-letnim, jednakże uwaga ta dotyczyła jedynie roszczenia głównego.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ oraz art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

